

STRUČNO UPUTSTVO

ZA SPROVOĐENJE UPISA U PRVU GODINU STUDIJSKIH PROGRAMA OSNOVNIH I INTEGRISANIH STUDIJA NA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA SRBIJA ZA ŠKOLSKU 2021/2022. GODINU

("Sl. glasnik RS", br. 59/2021)

1. Uvodne napomene

Stručnim uputstvom za sprovođenje upisa u prvu godinu studijskih programa osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika Srbija (u daljem tekstu: Uputstvo) bliže su uređeni način i postupak sprovođenja upisa u prvu godinu studijskih programa osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika Srbija za školsku 2021/2022. godinu (u daljem tekstu: upis).

U cilju osiguranja regularnosti i kvalitetnog sprovođenja upisa, Uputstvom se bliže uređuje upis:

- lica sa invaliditetom,
- pripadnika romske nacionalne manjine,
- državljana Republike Srbije koji su školskoj 2020/2021. godini srednju školu završili u inostranstvu,
- pripadnika srpske nacionalne manjine iz susjednih zemalja,
- lica koja nemaju javnu ispravu o stečenom srednjem obrazovanju,
- stranih državljana,
- stranih državljana u statusu migranata/tražilaca azila.

Visokoškolske ustanove mogu upisati studente u statusu studenta čije se studije finansiraju iz budžeta najviše do broja utvrđenog odlukom Vlade o broju studenata za upis u prvu godinu studijskih programa osnovnih strukovnih, akademskih i integrisanih studija koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije za visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika Srbija u školskoj 2021/2022. godini.

U okviru nepopunjenog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta za određeni studijski program, utvrđenog odlukom Vlade, visokoškolska ustanova na taj studijski program može upisati studente koji su se kvalifikovali za upis na studije u statusu studenta koji sam finansira studije.

Na istom stepenu studija student može biti upisan u prvu godinu studija u statusu studenta čije se studije finansiraju iz budžeta samo jedanput.

Ukupan broj studenata upisanih na studijski program, koji uključuje: broj osnovnih budžetskih mesta, broj budžetskih mesta definisan afirmativnim merama, broj budžetskih mesta opredeljen za državljane Republike Srbije koji su u školskoj 2020/2021. godini stekli stranu srednjoškolsku ispravu, u skladu sa odlukom Vlade i broj upisanih studenata koji sami finansiraju studije, ne može biti veći od broja studenata utvrđenog dozvolom za rad visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova je dužna da prilikom organizovanja i sprovođenja prijemnog ispita i upisa studenata obezbedi poštovanje obaveznih mera zaštite i socijalnog distanciranja koje su uvedene zbog pandemije virusa COVID-19.

2. Upis lica sa invaliditetom i pripadnika romske nacionalne manjine

Upis koji se vrši primenom afirmativnih mera, za lica sa invaliditetom i za lica koji su pripadnici romske nacionalne manjine, sprovodi se u skladu sa Programom afirmativne mere upisa lica sa invaliditetom, Smernicama za prilagođavanje prijemnog ispita osobama sa invaliditetom koje žele da se upišu na studije primenom afirmativne mere za lica sa invaliditetom, odnosno u skladu sa Programom upisa studenata pripadnika romske nacionalne manjine.

Studenti upisani primenom afirmativne mere ostvaruju pravo na ishranu i smeštaj u skladu sa Zakonom o učeničkom i studentskom standardu ("Službeni glasnik RS", br. 18/10, 55/13, 27/18 - dr. zakon i 10/19) i Konkursom za prijem studenata visokoškolskih ustanova u Republici Srbiji u ustanove za smeštaj i ishranu studenata, za školsku 2021/2022. godinu.

Sadržaj Programa afirmativne mere upisa lica sa invaliditetom, Programa upisa studenata pripadnika romske nacionalne manjine, Smernica za prilagođavanje prijemnog ispita osobama sa invaliditetom koje žele da se upišu na studije primenom afirmativne mere za lica sa invaliditetom i Izjave o pripadnosti romskoj nacionalnoj manjini dati su u priložima 1, 2, 3 i 4, koji su odštampani uz ovo uputstvo i čine njegov sastavni deo.

3. Upis državljana Republike Srbije koji su u školskoj 2020/2021. godini stekli stranu srednjoškolsku ispravu

Državljanin Republike Srbije koji je u školskoj 2020/2021. godini srednju školu završio u inostranstvu, odnosno koji je stranu srednjoškolsku ispravu stekao završavanjem akreditovanog programa u srednjoj školi u Republici Srbiji, imalac je strane srednjoškolske isprave koja podleže postupku priznavanja strane školske isprave (u daljem tekstu: imalac strane srednjoškolske isprave).

Imalac strane srednjoškolske isprave može ostvariti pravo upisa u prvu godinu studija u okviru budžetske kvote utvrđene odlukom Vlade za državljane Republike Srbije koji su u školskoj 2020/2021. godini stekli stranu srednjoškolsku ispravu, u drugom upisnom roku.

Imalac strane srednjoškolske isprave može biti upisan na studije u statusu studenta čije se studije finansiraju iz budžeta ako se kvalifikuje do broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta utvrđenog odlukom Vlade za tu kategoriju kandidata.

Sa potvrdom Agencije za kvalifikacije (u daljem tekstu: Agencija) da je u toku postupak priznavanja strane srednjoškolske isprave, ili dokazom da je predat zahtev za priznavanje, imalac strane srednjoškolske isprave može se prijaviti za upis u prvu godinu studija i u prvom upisnom roku.

Imalac strane srednjoškolske isprave koji stiče diplomu polaganjem IB mature, u prvom upisnom roku visokoškolskoj ustanovi dostavlja potvrdu srednje škole da je položio sve ispite predviđene programom za sticanje međunarodno priznate mature (International Baccalaureate Diploma Programme).

Imaoca strane srednjoškolske isprave koji u prvom upisnom roku ostvari pravo upisa na studije u okviru odlukom Vlade utvrđenog broja osnovnih budžetskih mesta, odnosno u okviru utvrđenog broja samofinansirajućih mesta, visokoškolska ustanova može uslovno upisati u prvu godinu studija, uz obavezu dostavljanja rešenje Agencije o priznavanju srednjoškolske isprave do početka nastave.

4. Upis pripadnika srpske nacionalne manjine iz susednih zemalja

Pripadnik srpske nacionalne manjine iz susedne zemlje u školskoj 2021/2022. godini može se upisati prvu godinu studija pod istim uslovima kao državljanin Republike Srbije, uključujući i pravo na upis na studije u statusu studenta koji se finansira iz budžeta.

Susedne zemlje u smislu ovog uputstva su: Republika Mađarska, Republika Rumunija, Narodna Republika Bugarska, Republika Severna Makedonija, Republika Albanija, Bosna i Hercegovina, Republika Slovenija, Republika Hrvatska i Crna Gora.

Prilikom podnošenja prijave i propisane dokumentacije za upis na studije, kandidat visokoškolskoj ustanovi podnosi i izjavu u pisanoj formi da je pripadnik srpske nacionalne manjine. Visokoškolska ustanova objavljuje model izjave na svojoj internet stranici.

Sadržaj Izjave o pripadnosti srpskoj nacionalnoj manjini dat je u Prilogu 5, koji je odštampan uz ovo stručno uputstvo i čini njegov sastavni deo.

5. Upis lica koja nemaju javnu ispravu o stečenom srednjem obrazovanju

Lice koje nema javnu ispravu o stečenom srednjem obrazovanju zato što je evidencija, odnosno arhivska građa o tome uništena ili nestala, umesto te javne isprave podnosi rešenje o utvrđivanju stečenog srednjeg obrazovanja koje donosi osnovni sud u vanparničnom postupku, u skladu sa članom 84. Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju ("Službeni glasnik RS", br. 55/13, 101/17, 27/18 - dr. zakon i 6/20).

6. Upis stranih državljana

Strani državljanin upisuju se u prvu godinu studija pod istim uslovima kao i državljanin Republike Srbije u pogledu prethodnog obrazovanja, na način uređen Zakonom o visokom obrazovanju ("Službeni glasnik RS", br. 88/17, 27/18 - dr. zakon, 73/18, 67/19, 6/20 - dr. zakoni i 11/21 - autentično tumačenje) i opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

7. Upis stranih državljana u statusu migranata/tražilaca azila

Strani državljanin u statusu migranata/tražilaca azila upisuju se u prvu godinu studija pod istim uslovima kao i državljanin Republike Srbije.

8. Prijavljivanje i upis kandidata

Prijavljivanje i upis kandidata u prvu godinu studija odvija se prema uslovima konkursa za upis studenata u prvu godinu osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika za školsku 2021/2022. godinu, prema dinamici i rokovima utvrđenim konkursom koji visokoškolska ustanova objavljuje na svojoj internet stranici.

Visokoškolskim ustanovama se preporučuje da kandidati koji su kao učenici trećeg ili četvrtog razreda srednje škole osvojili prvu, drugu ili treću nagradu na državnom takmičenju u čijoj organizaciji učestvuje Ministarstvo ili na međunarodnom takmičenju ne polažu prijemni ispit iz odgovarajućeg predmeta, a u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

Odluka o eventualnom oslobađanju ili umanjenju školarine za studenta koji se upiše u prvu godinu studija u statusu studenta koji sam finansira studije donosi visokoškolska ustanova.

Radi efikasnog i pravovremenog sprovođenja upisa i obaveštavanja javnosti u sredstvima javnog informisanja o toku upisa potrebno je ostvariti saradnju sa Ministarstvom.

Visokoškolske ustanove će u roku od 24 časa nakon završetka prijavljivanja, odnosno upisa u svakom upisnom roku, dostaviti Ministarstvu podatke od značaja za upis studenata u školsku 2021/2022. godinu (broj budžetskih studenata koji se upisuju u školsku 2021/2022. godinu utvrđen odlukom Vlade, broj upisanih budžetskih studenata u prvom upisnom roku, broj upisanih budžetskih studenata u drugom upisnom roku, planirani broj samofinansirajućih studenata za upis u školsku 2021/2022. godinu, broj upisanih samofinansirajućih studenata u prvom upisnom roku, broj upisanih samofinansirajućih studenata u drugom upisnom roku) unošenjem tih podataka u FINVO bazu.

Podatke koji se unose u FINVO bazu univerzitet će za fakultete u svom sastavu, odnosno druga samostalna visokoškolska ustanova, dostaviti Ministarstvu i u papirnom obliku, u roku od deset dana od dana završetka upisnog roka.

9. Stupanje na snagu

Ovo stručno uputstvo stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Prilog 1

PROGRAM AFIRMATIVNE MERE UPISA LICA SA INVALIDITETOM

Upis u prvu godinu studija

1. U okviru Programa afirmativne mere upisa lica sa invaliditetom u prvu godinu osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika u školskoj 2021/2022. godini, mogu biti upisani kandidati:

- korisnici kolica ili lica koja se otežano kreću,
- sa delimičnim ili potpunim oštećenjem vida (slepi i slabovidni),
- sa delimičnim ili potpunim oštećenjem sluha (gluvi i nagluvi),
- koji imaju poteškoće u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija),
- koji imaju teškoće u govoru,

- sa hroničnim oboljenjima (hemofilija, epilepsija, dijabetes tip 1, maligna oboljenja),
- sa psihološkim ili mentalnim teškoćama.

Prilikom podnošenja prijave i propisane dokumentacije za upis na studije visokoškolskoj ustanovi, kandidat podnosi i jedan od sledećih dokumenata:

- rešenje nadležnog organa o postojanju telesnog oštećenja,
- rešenje o pravu na dodatak za tuđu negu i pomoć,
- mišljenje Interresorne komisije,
- preporuku univerzitetskog centra studenata sa hendikepom/Udruženja studenata sa hendikepom^{1*}.

Medicinsku dokumentaciju iz prethodnog stava mora izdati nadležna zdravstvena institucija i ne sme biti starija od šest meseci. Neophodno je da se na osnovu lekarskog izveštaja može zaključiti na koji način invaliditet/zdravstveno stanje utiče na ishode učenja i svakodnevno funkcionisanje kandidata.

Visokoškolske ustanove su u obavezi da priložena dokumenta koriste samo u ovu svrhu i da ih čuvaju u skladu sa zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

2. Upis na visokoškolsku ustanovu u okviru Programa afirmativne mere upisa studenata sa invaliditetom u okviru kvote koja je odobrena odlukom Vlade za ovu afirmativnu meru može da ostvari student koji je položio prijemni ispit.

Posle završenog polaganja prijemnog ispita/ispita za proveru sklonosti i sposobnosti, kandidati iz tačke 1, koji su položili prijemni ispit/ispit za proveru sklonosti i sposobnosti, rangiraju se na posebnoj rang listi, sa koje visokoškolska ustanova upisuje najviše onoliko kandidata koliko je odobreno odlukom Vlade za ovu afirmativnu meru.

Kandidati koji se na ovaj način ne upišu, rangiraju se sa ostalim kandidatima za redovna budžetska mesta.

Praćenje

Prilikom upisa na više godine studija, studenti koji su upisani na osnovu Programa afirmativne mere u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta, ne rangiraju se sa ostalim studentima, već zadržavaju budžetski status ukoliko ostvare 36 ESPB, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju.

Visokoškolska ustanova je dužna da u svom informacionom sistemu vodi evidenciju o studentima koji su na osnovu Programa afirmativne mere upisali prvu godinu studija i ostvarili pravo na finansiranje iz budžeta.

Studenti koji su upisani na osnovu Programa afirmativne mere u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta ostvaruju i pravo na ishranu u studentskim restoranima i smeštaj u studentskim domovima, u

skladu sa Zakonom o učeničkom i studentskom standardu i godišnjim konkursom za prijem studenata visokoškolskih ustanova u Republici Srbiji u ustanove za smeštaj i ishranu studenata.

^{1*} *Kandidati kojima nije rađena procena telesnog oštećenja i koji nisu korisnici prava na dodatak za tuđu negu i pomoć dostavljaju medicinsku dokumentaciju Udruženju studenata sa hendikepom koje daje preporuku odgovarajućem fakultetu.*

Prilog 2

PROGRAM AFIRMATIVNE MERE UPISA PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Upis u prvu godinu studija

1. Kandidati koji žele da u školskoj 2021/2022. godini upišu prvu godinu osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika na osnovu Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine, prilikom podnošenja prijave i propisane dokumentacije za upis na studije prilažu visokoškolskoj ustanovi sledeća dokumenta:

- izjavu u pisanoj formi da je pripadnik romske nacionalne manjine (model izjave objavljen na internet stranici visokoškolske ustanove);

- preporuku Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine (model preporuke objavljen na internet stranici visokoškolske ustanove).

2. Upis na visokoškolsku ustanovu na osnovu Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine u okviru kvote koja je odobrena odlukom Vlade za ovu afirmativnu meru može da ostvari student koji je položio prijemni ispit.

Posle završenog polaganja prijemnog ispita/ispita za proveru sklonosti i sposobnosti, kandidati iz tačke 1, koji su položili prijemni ispit/ispit za proveru sklonosti i sposobnosti, rangiraju se na posebnoj rang listi, sa koje visokoškolska ustanova upisuje najviše onoliko kandidata koliko je odobreno odlukom Vlade za ovu afirmativnu meru. Kandidati koji se na ovaj način ne upišu rangiraju se sa ostalim kandidatima za redovna budžetska mesta.

3. Visokoškolske ustanove su u obavezi da priložena dokumenta koriste samo u ovu svrhu i da ih čuvaju u skladu sa zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Praćenje

Prilikom upisa na više godine studija, studenti koji su upisani na osnovu Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta, ukoliko ostvare 36 ESPB u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, ne rangiraju se sa ostalim studentima, već zadržavaju status studenata koji se finansiraju iz budžeta.

Visokoškolska ustanova je dužna da u svom informacionom sistemu vodi evidenciju o studentima koji su kroz Program afirmativne mere upisali prvu godinu studija i ostvarili pravo na finansiranje iz budžeta.

Studenti koji su upisani na osnovu Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta imaju pravo na smeštaj i ishranu u skladu sa Zakonom o učeničkom i studentskom standardu i godišnjim konkursom za prijem studenata visokoškolskih ustanova u Republici Srbiji u ustanove za smeštaj i ishranu studenata.

Prilog 3

SMERNICE ZA PRILAGOĐAVANJE PRIJEMNOG ISPITA OSOBAMA SA INVALIDITETOM KOJE ŽELE DA UPIŠU STUDIJE U OKVIRU PROGRAMA AFIRMATIVNIH MERA UPISA LICA SA INVALIDITETOM

Prilikom podnošenja prijave i propisane dokumentacije za upis studenata u prvu godinu osnovnih i integrisanih studija na visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika, kandidat koji želi da bude upisan na osnovu Programa afirmativnih mere upisa studenata sa invaliditetom, dužan je da obavesti visokoškolsku ustanovu o tome da li su mu potrebna prilagođavanja za polaganje prijemnog ispita i koje vrste prilagođavanja su potrebna, najkasnije 20 dana pre termina određenog za polaganje prijemnog ispita i/ili ispita za proveru sklonosti i sposobnosti.

Visokoškolska ustanova ima obavezu da na osnovu dobijenih informacija, a u skladu sa mogućnostima kojima raspolaže i u meri u kojoj je to moguće, prilagodi polaganje prijemnog ispita i obezbedi posebne uslove, shodno potrebama kandidata.

1. Prilagođavanje prostora i uslova polaganja prijemnog ispita odnosi se na:

- obezbeđivanje pristupačnosti prostora u kojem kandidat polaže prijemni ispit;
- obezbeđivanje posebne prostorije za izradu prijemnog ispita, ukoliko je to kandidatu neophodno;
- određivanje i obezbeđivanje osobe koja će asistirati tokom izrade prijemnog ispita i/ili prisustvo personalnog asistenta, ukoliko je to kandidatu neophodno;
- obezbeđivanje uslova za korišćenje asistivne tehnologije (npr. digitron, lupa, prilagođena tastatura, laptop i sl.) tokom prijemnog ispita, za kandidate koji koriste asistivne tehnologije i
- obezbeđivanje potrebnog vremena za polaganje prijemnog ispita i dinamike polaganja ispita (kandidatu može biti produženo vreme ili raspoređeno na kraće intervale za rad, u dogovoru sa kandidatom, ukoliko je to u interesu kandidata).

2. Prilagođavanje testova i drugog pisanog materijala:

- za kandidate sa smetnjama vida - obezbediti testove na Brajevom pismu ili sa uvećanim formatom slova i slika. (ukoliko su u srednjoj školi osmišljeni i korišćeni neki drugi načini ispitivanja, isti treba da se koriste prilikom prijemnog ispita za tog kandidata, npr. pratilac koji će čitati pitanja ili/i upisivati odgovore);
- za kandidata sa smetnjama sluha - ukoliko je neophodno, obezbediti lice koje će uz upotrebu znakovnog jezika pomoći kandidatu u razumevanju zahteva iz testova ili dodatne instrukcije dati kandidatu u pisanoj formi;

- za kandidate sa smetnjama u kretanju i korišćenju ruku - obezbeđuju se pomoćna sredstva (asistivne tehnologije) ili lice koje će umesto kandidata upisivati odgovore u testove i

- za kandidate sa smetnjama u čitanju i pisanju i razumevanju matematičkih operacija - disgrafija, disleksija i diskalkulija - visokoškolska ustanova obezbeđuje lice koje će kandidatu pomagati u razumevanju teksta i zahteva, kao i u pisanju, tako što će umesto kandidata čitati zadatke ili usmeno date odgovore kandidata upisivati u testove.

3. Prilagođavanje drugih tipova zadataka

Za izradu zadataka sa praktičnim delom (npr. laboratorijska vežba) treba uraditi neophodna prilagođavanja za kandidata ili obezbediti alternativni način provere znanja.

Prilog 4

IZJAVA O PRIPADNOSTI ROMSKOJ NACIONALNOJ MANJINI

Datum i mesto: _____

Naziv _____ univerziteta/samostalne _____ visokoškolske _____ ustanove:

Naziv visokoškolske ustanove: _____

Izjava

Prijavljujem se na konkurs za upis studenata na prvu godinu osnovnih studija u okviru Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine u visokoškolske ustanove u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije za školsku 2021/2022. godinu.

Izjavljujem slobodno i svojevolejno da sam pripadnik/ca romske nacionalne manjine.

Ovu izjavu dajem isključivo u svrhu ostvarivanja prava na upis kandidata u okviru Programa afirmativne mere upisa pripadnika romske nacionalne manjine u visokoškolske ustanove u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije.

Kandidat:

(potpis)

Prilog 5

IZJAVA O PRIPADNOSTI SRPSKOJ NACIONALNOJ MANJINI IZ SUSEDNIH ZEMALJA

Datum i mesto: _____

Naziv _____ univerziteta/samostalne _____ visokoškolske _____ ustanove:

Naziv visokoškolske ustanove: _____

Izjava

Prijavljujem se na konkurs za upis studenata na prvu godinu osnovnih studija u okviru Upisa pripadnika srpske nacionalne manjine iz susednih zemalja, u visokoškolske ustanove, pod istim uslovima kao državljani Republike Srbije uključujući i pravo na upis u statusu studenata koji se finansiraju iz budžeta Republike Srbije za školsku 2021/2022. godinu.

Izjavljujem slobodno i svojevolutno da sam pripadnik/ca srpske nacionalne manjine iz susednih zemalja.

Ovu izjavu dajem isključivo u svrhu ostvarivanja prava na upis kandidata u okviru upisa pripadnika srpske nacionalne manjine iz susednih zemalja u visokoškolske ustanove.

Kandidat:

(potpis)